

BESTYRELSENS BERETNING DANMARKS BIAVLERFORENING GENERALFORSAMLING 2024

INDHOLD

Status på strategi	3
Sekretariatet	3
Hjemmeside	4
Nordisk Baltisk Biråd (NBBC).....	4
Apimondia 2025.....	4
Samarbejde med andre	4
Tak til alle	5
BIERNE	5
Landbrugsreformen/CAP	5
Test af brugsdroninger	6
Varroabekæmpelse.....	6
Registrering af bigårde.....	6
Den bæredygtige biavl.....	7
Asiatisk Gede-hams.....	7
Projekter	7
Lokalforeningsseminaret	8
Biavlskonferencen.....	8
Åbne erfa-møder for biavlere	9
Besøg i lokalforeningerne	9
Årets lokalforening	9
Opdatering af værktøjskassen	9
Uddannelsesaktiviteter.....	9
Projekter	10
International Meeting of Young Beekeepers (IMYB)	10
Tidsskrift for Biavl	10
BIERNES PRODUKTER	11
Nyt honningdirektiv	11
Folder til butikker.....	11
Messer og udstillinger.....	12
DM i honning	12
Laboratorie og kvalitetsmærke.....	12
Projekter	13

Forside: Erling Atzen i gang med at undervise på videregående uddannelse i biavl.

BESTYRELSENS BERETNING

DANMARKS BIAVLERFORENING

GENERALFORSAMLING 2024

2023 blev året hvor vores hidtidige formand Arne T. Henriksen takkede af efter 5 år på formandsposten og overlod posten til Torben Hansen.

Årene med Arne som formand har været gode, og de vil nok særligt blive husket fordi det var i de år, vi opnåede at få Apimondia til Skandinavien. Selvom Arne ikke er del af bestyrelsen længere, så fortsætter hans arbejde, i det han gør en stor indsats i planlægningen af verdenskongressen i 2025 i København. Der skal lyde en stor tak til Arne for indsatsen i bestyrelsen. Bestyrelsen har konstitueret sig med Alice Nørgaard som næstformand, Helle Sehested som formand for Udvalget for biavlerne, Henrik Munkholm som formand for Udvalget for biernes produkter, og Thomas Skall som formand for Udvalget for Bierne.

For at styrke dialogen mellem bestyrelsen og sekretariatet har bestyrelsen i dette bestyrelsessår haft 2 døgnseminarer; et i maj 2023 og et nyt på dagen før lokalforeningsseminaret. Seminarerne har bestemt givet

gode input til bestyrelsesåret, og det er noget, som vi vil gøre i det kommende bestyrelsessår også.

Status på strategi

Strategien er fortsat omdrejningspunkt for bestyrelsens arbejde. I november havde bestyrelsen døgnseminar, og her blev strategien gennemgået. Bestyrelsen fandt ikke anledning til ændringer af målsætningerne, men fandt derimod at målsætningerne fortsat er relevante når årets aktiviteter skal planlægges.

Sekretariatet

Den daglige aktivitet på sekretariatet er præget af stor alsidighed. Fra et etiketrykkeri i den ene ende til et laboratorium i den anden ende. Derimellem kontorer med masser af faglige og administrative opgaver, hvor der ekspederes salgsordrer og holdes internationale onlinemøder. Der pakkes materialer til udstillinger og

Bestyrelsen efter generalforsamlingen 2023. Fra venstre: Kristian Stokholm, Helle Sehested, Torben Strømgaard Hansen, Alice Schou Nørgaard, Thomas Skall, Jan Bønlykke Sørensen, Henrik Munkholm Jespersen. Derudover medvirker i bestyrelsen også Lottie Holm, som er valgt til suppleant.

der laves opfølgning på økonomi. Der skrives artikler og der rådgives medlemmer. Dertil kommer fra tid til anden møder og besøg af gode ildsjæle. Sekretariatet består af i alt ti medarbejdere, hvilket både dækker over fuldtidsansatte og deltidsansatte. På den måde sikres det, at vi har de bedst mulige kompetencer til de mange forskellige opgaver. I november 2023 tiltrådte Louise Pescettini i stillingen som konsulent med fokus på uddannelse og formidling. Nye projekter og et ønske om at opprioritere dette område, muliggjorde denne udvikling af sekretariatet.

Hjemmeside

Foreningens hjemmeside har været under udvikling i det sidste år. Formålet er, at vi i højere grad skal henvende os til forbrugerne og andre interesserede i bier og biavl, så vi i højere grad bruger hjemmesiden til at fortælle om vores hobby og om biernes betydning og de produkter, der skabes fra biernes arbejde. Allerede nu kan man se historier om bestøvningens betydning og om honning til sårbehandling, vilde bier og meget andet. Arbejdet fortsætter sådan at medlemmerne i højere grad kan linke til spændende artikler på hjemmesiden og videre til sociale medier. Samtidig justeres der også på strukturen, så vi får hjemmesiden gjort nemmere at finde rundt på.

Nordisk Baltisk Biråd (NBBC)

Nordisk baltisk biråd er et samarbejde mellem biavlorganisationer, forskere, rådgivere og organisationer med interesser for biavl. NBBC holder et årligt fysisk møde med erfaringsudveksling, sparring og faglige emner på programmet, samt et årligt online-møde med fokus på politiske emner.

Gennem den seneste tid er der særligt arbejdet med honningdirektivet, droneyngel som fødevarer og regler for varroabekæmpelse.

I marts 2024 blev mødet afholdt i Vilnius, Litauen. Fra bestyrelsen deltog Kristian Stokholm og Torben Strømgaard og fra sekretariatet deltog Louise Pescettini og Rune Havgaard Sørensen.

Apimondia 2025

Verdenskongressen Apimondia bliver i 2025 afholdt i København i et fællesnordisk samarbejde mellem biavlorganisationerne i Danmark, Norge og Sverige. Verdenskongressen afholdes i Bellacentret København den 23. – 27. september 2025.

For at understøtte markedsføringen af verdenskongressen i København deltog Danmarks Biavlforening på verdenskongressen i Chile i september 2023. Fra

bestyrelsen deltog Torben Strømgaard og foreningens evige viking Kristian Stokholm.

Kongressen i København blev entydigt positivt modtaget af biavlere fra hele verden. Vi vil ikke blive overraskede, hvis kongressen i København får rekordstor deltagelse - og at op til 10.000 biavlere og forskere fra hele verden kommer til at få nogle fantastiske dage med udstillinger og hundreder af spændende foredrag om alt fra biavl, bisygdomme, bæredygtighed, apitherapi og biernes produkter.

Arbejdet med at planlægge Apimondia 2025 er i gang. Til dette formål er der etableret en planlægningsorganisation bestående af ca. 25 personer fra Norge, Sverige og Danmark.

Cirka 25 personer fra Norge, Sverige og Danmark deltager i den overordnede planlægning af verdenskongressen 2025.

Samarbejde med andre

Danmarks biavlforening søger konsekvent at fastholde de gode bånd til de andre biavlforeninger i Danmark. I forbindelse med møder i Binævnet holder formændene fra foreningerne et virtuelt møde, hvor vi gennemgår emner til dagsordenen, ligesom vi søger lave fælles tilbagemeldinger til binævnet. Samarbejdet er en vigtig brik i forhold til at fastholde forbindelsen mellem foreningerne. En af foreningerne - Sammenslutningen af Danske Erhvervsbiavlere SDE - har i 2024 måtte kaste håndklædet i ringen og har nedlagt sig selv.

På national plan føres en løbende dialog med både Landbrug & Fødevarer og forskellige grønne organisationer. Dette er et stærkt og vigtigt netværk, når vi vil påvirke ting på national plan.

Danmarks Biavlforening deltager også i internationale samarbejder i regi af Copa-Cogeca, EBPA og Beelife. Disse foreninger har stort fokus på de politikker der arbejdes med i EU.

Det er i 2023 dokumenteret, at mere end 40 % af den honning der importeres til EU er under mistanke for at være forfalsket. Dette er et massivt problem i hele Europa, og disse foreninger har stort fokus på at få politikkerne i EU i tale for at bedre biavlens vilkår.

Danmarks Biavlforeninger søger at udvikle samarbejdet med landets større grossister for at udveksle

synspunkter og finde fælles fodslag i arbejdet for at understøtte afsætningen af biernes produkter. Vi har i 2024 holdt møde med Good Food Group, og vi vil i den kommende tid søge at udveksle erfaringer som kan være til gavn for begge parter i arbejder for at understøtte afsætningen af dansk honning.

Danmarks Biavlerforening havde i august besøg af Minister for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri Jacob Jensen. Her forklarede vi om biernes betydning for bestøvning af landbrugets afgrøder, herunder hestebønner, hvor studier viser, at biernes bestøvning øger udbyttet med op til 40 %. Ministeren var meget interesseret i emnet og nok også overrasket over, hvor stor betydning biernes bestøvning har for en bæredygtig fødevarerproduktion.

Besøg af fødevarerminister Jacob Jensen i august 2023.

Tak til alle

Bestyrelsesåret 2023 vil primært blive husket for det store arbejde sekretariat og bestyrelse har udført for at håndtere de mange bekendtgørelser og lovændringer, der har kunnet påvirke biavlerne. Det har virkelig krævet en indsats at formidle biavlernes synspunktet i de mange reguleringer vi har set. Medarbejderne har haft held til at lave nogen forbedringer - men arbejdet fortsætter i 2024.

Fra bestyrelsen skal der bestemt lyde en stor tak til sekretariatet for deres store indsats, gode ideer i arbejdet og for deres altid store beredvillighed til at udvikle foreningen og lave gode aktiviteter til gavn for medlemmerne. Særligt skal der lyde en tak for indsatsen i forhold til dialogen med ministerier og styrelser i forhold til de mange lovændringer, der har været på bordet i 2023.

Bestyrelsen vil også takke vores samarbejdspartnere, de øvrige biavlsorganisationer i Danmark, norden Baltikum og EU samt andre, som vi har samarbejdet med i det forgangne bestyrelsesår.

BIERNE

Starategiområdet bier varetages af "Udvalg for bier". Udvalget har i den forgangne periode bestået af: Thomas Skall (formand), Henrik M. Jespersen og Kristian Stokholm.

Landbrugsreformen/CAP

CAP står for Common Agricultural Policy og er altså EU's fælles landbrugspolitik. CAP'en opdateres løbende og er besluttet opdateret for perioden 2023 til 2027 med hovedmål om mere støtte til mindre bedrifter, mere fokus på miljø- og klimamål og større hensyn til at kunne tilpasse foranstaltningerne til lokale forhold. I processen med landbrugsministeriets indførelse af reformen har DBF valgt at udarbejde de fleste af vores høringssvar sammen med Dansk Ornitologisk Forening (DOF) og Danmarks Jægerforbund (DJ), idet vi ser en meget høj grad af sammenfald i interesser i at bevare og gerne udbygge de områder i landbrugslandet, der bidrager til føde- og levesteder for dyr, fugle og insekter.

Den nye landbrugsreform trådte i kraft i 2023. Reformen betyder blandt andet, at fire procent af landbrugsarealet skal udlægges til ikke- produktive elementer (det er ca. 1,6 procentpoint mere end hidtil), ligesom den giver nye muligheder for småbiotoper. En del af landbrugsstøtten øremærkes bio-ordninger. Der er tale om frivillige ordninger hvortil der gives et ekstra tilskud til et areal, hvis der gennemføres et grønt tiltag. Det kan være blomster-, bestøver- eller slåningsbrak, markbræmmer og småbiotoper. En anden bio-ordning skal sikre en øget diversitet i afgrøderne og fx flere proteinafgrøder.

I sommeren 2023 så vi at de blomstrende brakmarker fyldte meget. Faktisk var der etableret mere end 16.000 hektar såkaldt bestøverbrak og blomsterbrak i

2023, hvilket er en firedobling i forhold til 2022. Vi har haft fokus på at denne udvikling skal fortsætte og vi har anbefalet at der fortsat skabes incitament til at gøre brug af disse ordninger. Det er derfor glædeligt at tilskuddet til bestøverbrak er forhøjet væsentligt i 2024.

Herudover har fokus i den forgangne periode været på strukturen i landbrugslandet, og sammen med andre organisationer har vi opfordret til at skabe ordninger, der mindsker størrelsen på markerne eller på anden måde øger antallet af marksskel med levesteder for insekter.

Test af brugsdronninger

Test af brugsdronninger er et fantastisk værktøj som biavlere kan benytte, hvis de skal købe nye dronninger og som droningavlere kan benytte til at udvikle droningavlen. Således fungerer testen som en løbende forbrugertest af dronningerne fra de droningavlere, som deltager i testen.

Bestyrelsen vil imidlertid gerne udvikle testen, så testen i højere grad "lærer" af sine erfaringer og tilpasses ud fra disse erfaringer. Vi arbejder derfor på at etablere en gruppe, der kan gennemgå testen og dens resultater og foretage de nødvendige justeringer. Vi forventer nok de primære forandringer i løbet af få år - men ønsket er naturligvis, at vi kan fastholde et system om testen, så den løbende tilpasses ud fra de erfaringer, vi får med testens resultater.

Varroabekæmpelse

Danmarks Biavlerforening har siden foråret været i dialog med Fødevarestyrelsen om de fremtidige regler for bekæmpelse af varroa. Der foretaget ændringer i Dyrejerejerbekendtgørelsen og Dyrlægebekendtgørelsen. I første omgang blev vi mødt med krav om obligatorisk medicin håndterings-kursus til alle biavlere, hvilket heldigvis lykkedes os at få annulleret når der er tale om ikke-receptpligtige midler, som vi normalt ikke bruger det i biavl.

Samtidig har Fødevarestyrelsen gjort opmærksom på deres at det efter deres tolkning siden 2007 i EU har været gældende i at der kun må anvendes markedsførte veterinære lægemidler til behandling af dyr. Dette gælder også bier. Det betyder ifølge Fødevarestyrelsen og kommissionen, at der ikke kan anvendes organiske syrer som eksempelvis oxalsyre og myresyre i ren form. Dette er ellers helt normal praksis – ikke bare i Danmark - men i en lang række EU-lande.

Nogle EU-lande vurderer, at det er helt i overensstemmelse med EU's lovgivning, mens man også kan finde lande der ikke tillader det, og der er også en række lande hvor man endnu ikke har diskuteret spørgsmålet. I Danmark og andre lande har vi udviklet praksis om anvendelse af organiske syrer i ren form gennem 30 år. Metoderne er velbeskrevne, gennemafprøvede, og giver ikke anledning til bekymring i forhold til fødevarer sikkerhed. De organiske syrer, oxalsyre og myresyre, appliceres på forskellige måder, som gør det muligt for biavlere at bruge netop de metoder som fungerer bedst i dennes biavl.

Det er vores erfaring, at man IKKE kan klare sig med én type behandling, men bliver nødt til at kombinere flere forskellige midler på forskellige tidspunkter af sæsonen. Danmark er qua den sikre strategi lykkedes med at undgå den samme brug af syntetiske pesticider, som er meget brugt i visse andre lande.

I praksis finder man for nuværende i Danmark to markedsførte lægemidler mod varroa indeholdende hhv. oxalsyre og thymol. De fleste biavlere vil ikke finde det tilstrækkeligt år efter år alene at kunne anvende disse få produkter. De markedsførte produkter indeholder ofte også forskellige følgestoffer. Samtidig er produkterne typisk ikke afprøvet under danske forhold. Du kan læse mere om produkterne på www.varroa.dk.

Danmarks Biavlerforening finder det vigtigt at give danske biavlere et bredt udvalg af varroabekæmpelsesmetoder, men det er altså nu udfordret af myndighedernes fortolkning af EU-bestemmelserne. Danmarks Biavlerforening har på baggrund af forløbet beskrevet ovenfor valgt at fortsætte arbejdet på to spor:

- 1) Vi vil i samarbejde med andre lande fortsætte den politiske proces og udfordre EU's bestemmelser på området, så biavlerne har de bedst mulige forudsætninger for varroabekæmpelse.
- 2) Vi vil arbejde aktivt for, at der i Danmark markedsføres veterinære lægemidler baseret på organiske syrer og thymol, der giver biavlerne de bedste fremtidige muligheder for varroabekæmpelse, og gerne metoder der ligger så tæt på den nuværende praksis som muligt.

Registrering af bigårde

Siden april 2021 har vi haft pligt til at registrere vores bier i det centrale bigårdsregister. Og mindst lige så længe har der været arbejdet på at lave et nyt system, der på en enklere måde skulle bringe biavlerne i stand til at opfylde kravet.

Den 4. marts lancerede Landbrugsstyrelsen et nyt Centralt Bigårds Register på <https://cbr.lbst.dk>, som afløser det gamle. Det er i henhold til EU's dyresundhedslov, som trådte i kraft i 2021, obligatorisk for alle biavlere at registrere sig i Centralt BigårdsRegister (CBR) hos Landbrugsstyrelsen.

Det er gratis at være registreret i Det Centrale Bigårdsregister. Registeret er med til at sikre alle biavlere i forhold til sygdomsudbrud hos bierne. Dette både forebyggende og i tilfælde af bekæmpelse.

Den bæredygtige biavl

Udvalget har biavlens og biernes betydning for naturen, samt landbruget og menneskene i fokus. Vi beskæftiger os bl.a. med hvordan bier og biavl passer med klimaproblemerne og biodiversiteten. Vi arbejder pt. med hvordan vi kan vejlede i relation til beplantning af fx Boringsnære beskyttelsesområder (BNBO) og lignede beplantningsprojekter, sommerhusgrunde, hegn mv. På samme måde arbejder vi med at fremme landmændenes brug af bier i effektiviseringen af produktionen, så gødsning kan mindskes.

I december afholdt vi webinar med fokus på bæredygtighed. Her var der både fokus på, hvordan biavl kan bidrage til bæredygtighed, og hvordan vi selv kan blive mere bæredygtige. Bæredygtighed dannede også ramme om den ene dag i en af foredragssalene på biavlskonferencen. Og selvfølgelig vil de være et emne der fortsat har stort fokus.

Asiatisk Gedeham

Som vi nævnte sidste år, kommer spørgsmålet om klimaændringers betydning for biavl ofte ind i bestyrelsens drøftelser. Vi har i den forbindelse involveret os i beredskabet mod Asiatisk Gedeham (Vespa velutina), som nærmer sig syd fra.

Vi har heldigvis ikke set den endnu, men den er i de seneste år observeret i Hamborg. Medlemmer og lokalforeninger er involveret i overvågningsarbejdet, og vi kan hurtigt etablere yderligere overvågning.

Samtidig har vi løbende dialog med vores internationale netværk og Miljøstyrelsen.

Projekter

Sygdomstolerance på biavlerniveau

Med dette nye projekt vil vi sikre og højne bevidstheden om vigtigheden af at have højtydende dronninger med stor modstandskraft overfor sygdomme og parasitter, og som samtidig er tilpasset til lokale forhold. Vi inddrager lokale biavlere og giver dem indsigt i lokal selektion og om, hvordan de kan undersøge, fravælge og udskifte dronninger med dårlige egenskaber - både i forhold til sygdomme og parasitter. På den måde kan vi fjerne en masse uønskede gener fra den samlede danske genpulje, så vi øger sandsynligheden for at dronninger generelt parres med droner med gode gener.

Projektet højner kvaliteten af danske brugsdronninger på biavlerniveau. Det betyder, at vi får mere modstandsdygtige bier, bedre varroa- og sygdomstolerance, og som reducerer såvel behovet for varroabekæmpelse som tab af bifamilier.

Projektet gennemføres i perioden 2023-2026 via støtteordningen "Projekter i sektoren for biavlprodukter".

INSIGNIA-EU

Er en fortsættelse af INSIGNIA-BEE projektet, hvor man undersøgte brugen af honningbier som bioindikatorer. Projektet forløb i ni lande med spændende resultater. Danmarks Biavlerforening har været meget aktiv i dette projekt. EU har nu ønsket at udrulle den protokol som blev beskrevet i den første projektperiode i samtlige EU-lande fra 2023. I 2022 blev I der udviklet protokoller for yderligere undersøgelser af mikroplast, tungmetaller og generel luftforurening. Danmarks Biavlerforening lagde fem testbigårde til i 2022, og ti bigårde i 2023. Hele projektet er en stor logistisk udfordring, men vi har allerede samarbejdspartnerne på plads i alle EU-lande. Danmarks Biavlerforening er aktiv i pilotprojektet og i organisering og uddannelse af de nationale koordinatore, samt køre de danske bigårde. Danmarks Biavlerforening er en del af ledelsesgruppen. Bliver projektet en succes, ønsker man fremover at køre dette projekt rutinemæssigt indenfor EU. Projektet er finansieret af og udføres for EU.

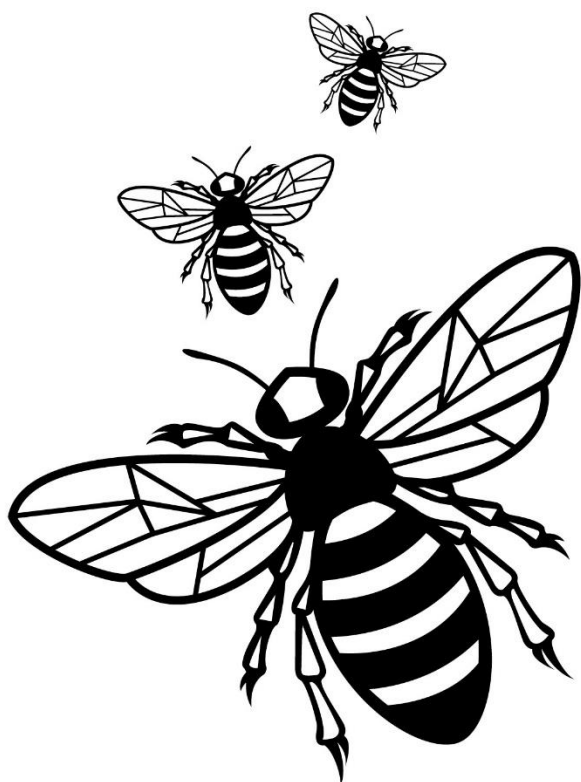
BeeGuard

Er EU-projekt som handler om at gøre biavl mere robust overfor de trusler eller problemer vi står med. Lige fra sygdomme og varroa-mider til klimaændringer og diskussionen om honningbier kan skade andre bestøvere ved konkurrence og sygdomsoverførelse.

Projektet har en meget bred tilgang til området, så det handler både om at udvikle nye metoder og strategier i forhold til sygdomme (specielt varroa-miden) og avl og avlsmetoder, indsamling og formidling af viden samt beskyttelse af genetiske resurser og m.m.

Markvildtprojektet

Projektet er en del af et større projekt, hvor vi sammen med Danmarks Jægerforbund har undersøgt hvilken betydning blomsterstriber og andre tiltag i det dyrkede land har for bestøvende insekter. Der blev registreret fem insektgruppers betydning for bestøvning af planter (enlige bier, humlebier, honningbier, svirrefluer og sommerfugle). Der blev registreret løbende gennem sæsonen. Alle registreringer blev foretaget af frivillige, mens de øvrige opgaver blev varetaget af Danmarks Biavlerforening. Registreringerne blev foretaget i fastlagte habitater i fire markvildtlaug. Projektet løb fra 2021-2023.

BIAVLERNE

Strategiområdet biavlerne varetages af "Udvalg for biavlere". Udvalget har i den forgangne periode bestået af: Helle Sehested (formand), Alice Schou Nørgaard, Kristian Stokholm, Jan Bønlykke og Poul Larsen (ekstern ressourceperson).

Lokalforeningsseminaret

Mere end 100 bestyrelsesmedlemmer fra 42 landets 83 lokale biavlerforeninger deltog lørdag den 4. november 2023 i Danmarks Biavlerforenings årlige lokalforeningsseminar. Mødet har til formål at give deltagerne værktøjer og input til det lokale foreningsarbejde. Om formiddagen blev der orienteret om det nye projekt "Dansk Biavleruddannelse". Derefter fortalte Københavns Amts Biavlerforening om deres indsats for og arbejde med varroabekæmpelse. Desuden blev deltagerne introduceret til ny forbedret online foreningsværktøjskasse, samt en online oversigt over udstillingsmaterialer. Begge disse ting er blevet sendt til alle lokalforeninger. Endelig blev der snakket om medlemshvervning, fastholdelse af medlemmer og begynderkurser 2024.

Eftermiddagen bød på 4 spændende workshops. Her kunne deltagerne vælge mellem følgende fire emner: • Synlighed i den lokale presse • Verdenskongressen Apimondia 2025 • Samarbejde med skoler • Lokal interessevaretagelse i kommunerne.

Udstillingen på Dansk Biavlskonference 2024

Biavlskonferencen

Biavlskonferencen 2024 blev som sædvanligt afholdt den 1. weekend i marts og igen i Vingstedcentret, der har kapaciteten til et arrangement af den størrelse. Knap 400 biavlere fra hele landet plus nogle fra Norge, deltog i løbet af weekenden i konferencen. Det er samme antal som sidste år. Konferencen bød på en række spændende og inspirerende foredrag og workshops, snak om biavl og socialt samvær. I den store sal

var der en lang række stande med udstillinger inden for en bred vifte af emner. Igen i år blev der afholdt forskellige konkurrencer. Der blev konkurreret inden for kategorierne, lys, honningkager, innovative opfindelser og bee wraps. Og som noget nyt var der i år en honningkonkurrence, hvor konferencens deltagere kårede den bedste honning, som blev udvalgt blandt 34 deltagende honninger. Dejlig at se, at der er opbakning til konkurrencerne, og at der år for år bliver flere deltagere.

Åbne erfa-møder for biavlere

Udvalget for Biavlere har tidligere besluttet, der skal afholdes erfa-møder for forskellige grupper af biavlere. Formålet er at samle biavlere til erfaringsudveksling og møderne holdes i samarbejde med en eller flere lokalforeninger, der står for at planlægge og afvikle arrangementerne med bistand fra sekretariatet. Den 1. juli blev der afholdt et erfa-møde for hobbybiavlere og andre interesserede, som Biavlereforeningen for Haderslev og Omegn stod for. Deltagerne havde først mulighed for at vælge 2 ud af 4 bigårde til et besøg og derefter mødtes alle deltagerne i biavlereforeningens klubhus til spising og oplæg ved Klaus Langschwager.

Besøg i lokalforeningerne

Som en opfølgning på lokalforeningsundersøgelsen i 2022, har udvalget for biavlere ønsket at tage på besøg hos de biavlereforeninger rundt om i landet, der ønsker besøg af os. Formålet med besøgene er at tage temperaturen på det lokale foreningsarbejde og høre, hvad der går godt, og hvad der går mindre godt, men også få input til ideer, der kan bruges af udvalget og af andre lokalforeninger.

Vi har opfordret til at flere foreninger går sammen om at afholde et møde. Foreløbig har der været afholdt 3 møder med deltagelse af bestyrelserne fra i alt 9 lokalforeninger. Det har været spændende og inspirerende møder, hvor vi har drøftet mange emner, herunder også mulige samarbejde mellem de deltagende foreninger. Udvalget håber derfor, at flere foreninger vil sende en invitation.

Årets lokalforening

Sidste år kårede Danmarks Biavlereforenings bestyrelse for første gang årets lokalforening. Vinderen blev offentliggjort på generalforsamlingen 2023, og prisen gik til Biavlereforeningen for Haderslev og Omegn. Der var 5 kandidater til titlen, der blev vurderet ud fra 5 kriterier, herunder ikke mindst nytænkende forening. Vi har valgt igen i år at indkalde kandidater og vinderen

bliver, lige som sidste år, offentliggjort på generalforsamlingen.

Opdatering af værktøjskassen

På Danmarks Biavlereforenings hjemmeside ligger en såkaldt værktøjskasse, der indeholder en lang række værktøjer, som bestyrelserne kan bruge i deres arbejde. Udvalget har sammen med Sekretariatet været i gang med at omorganisere og opdatere værktøjskassen, og arbejdet pågår stadig. Vi håber, at indholdet er relevant for foreningerne, og forslag til flere værktøjer eller uddybning af de eksisterende er velkommen.

Uddannelsesaktiviteter

Uddannelse af biavlere har en høj prioritet i udvalget, og der er i løbet af det sidste år igangsat en række nye initiativer ud over dem, der har kørt i en årrække.

Dansk Biavlereuddannelse

Danmarks Biavlereforening modtog i 2023 tilsagn om tilskud fra den EU-støttede "ordning for tilskud til projekter i sektoren for biavlsprodukter" til et projekt om udvikling af en dansk biavlereuddannelse. Formålet med projektet er at udvikle og implementere en biavlereuddannelse. Uddannelsen skal bygge videre på de kurser og uddannelsesmuligheder, som allerede findes til biavlere, og blev igangsat i den gamle uddannelsesplan. Det er målet at udvikle og udbyde 8 forskellige uddannelser på regionalt plan, samt et samlet nationalt biavlereuddannelseskursus. Det er ligeledes målet at få udviklet et uddannelsessystem, hvor lokalforeningerne får hjælp fra en konsulent i Danmarks Biavlereforening til at arrangere uddannelsesaktiviteter. Projektet skal gennemføres i periode 2023 til 2026.

Videregående uddannelse i biavl

Danmarks Biavlereforening har i en årrække afholdt en videregående modulopbygget uddannelse i biavl. Kurset har henvendt sig til biavlere med nogle års erfaring, der er kommet godt i gang med biavl og nu har lyst til mere. I vinteren 2023/24 har DBF afholdt endnu et forløb, der har bestået af 3 moduler. Det tredje modul har fokuseret på dronningeavl, og det har ikke været et krav, at de to første moduler var gennemført. Der var 20 deltagere på Modul 1, 16 deltagere på Modul 2 og 20 deltagere på Modul 3. Alle kursusmodulerne blev holdt på Dalum Landbrugsskole.

Initiativ til fremme af interessen for dronningeavl

Danmarks Biavlereforening og Dronningeavlereforeningen søsatte i 2023 et fælles initiativ med det formål at skabe mere interesse for dronningeavl, så der er nye til at tage over, når de gamle erfarne dronningavlere

stopper. Initiativet bestod af 3 dele: En introduktion til produktion af dronninger i form af 4 kurser rundt om i landet, et 3-dages videregående teoretisk kursus i dronningeavl (modul 3 i videregående uddannelse i biavl) og trin 3, der er støtte til interesserede, der vil gå dybere ind i dronningeavl, fra professionelle dronningeavlere. De to første trin er gennemført i den forangne periode.

Øvrige uddannelsesaktiviteter

I hhv. maj og i september 2023 blev der afholdt et endags formidlingskursus, der havde til formål at uddanne biavlere til at formidle biernes spændende verden til børn og unge. Kurserne var bl.a. knyttet til det undervisningsmateriale Danmarks Biavlerforening har været i gang med at lave til skolernes 5. – 9. klasser, og det materiale, der er lavet til yngre årgange. Det er målet at i alt 100 biavlere gennemfører formidlingskurset.

I januar 2024 blev der afholdt et en-dagskursus for nye undervisere på begynderkurset med 35 deltagere. På kurset blev Danmarks Biavlerforenings undervisningsmateriale præsenteret og gennemgået. Desuden var der en gennemgang af instruktionsteknik med det formål at give deltagerne gode værktøjer til at planlægge deres egen undervisning. Dette kursus er en årligt tilbagevendende begivenhed, da der hvert år kommer nye begynderinstruktører til.

Undervisningsmateriale om biernes verden

I 2021 blev der lavet undervisningsmateriale for skolens yngste elever i samarbejde med Lidl. Det blev en kæmpe succes og materialet var så efterspurgt, at det måtte genoptrykkes allerede i 2022. Nu er et undervisningsmateriale klar til de ældre elever fra 5. – 9. klasse. Der er to lange undervisningsforløb for elever i 5.-6. kl. De handler om Honningbier og Vilde bier. Elever i 7.-9. kl. kan følge forløbene om Honningbiens Produkter og Bestøvning og Fødevarerikring. Desuden er det muligt at benytte sig af en række korte forløb. Som noget helt unikt, har lærerne mulighed for at booke en frivillig formidler, som kan komme ud og fortælle endnu mere om biernes forunderlige verden. Som en del af projektet, er der, som nævnt oven for, uddannet en række formidlere. Undervisningsmaterialet Biernes Fantastisk Verden er gratis tilgængeligt på www.biernesverden.dk og det er værd at gå ind og se, også selvom man ikke er i målgruppen 5.-9. kl.

Det nye undervisningsmateriale er fulgt op af et 4-siders indstik i marts 2024 nummeret af Tidsskrift for Biavl, som er lige til at tage ud og give til en lærer, der

har lyst til at undervise elever i 5.-9. kl. om biernes fantastiske verden.

Projekter

Batwa

I 2020 fik Danmarks Biavlerforening sammen med organisationen Bees for Development opnået støtte fra CISU (Civilsamfund i Udvikling) til et projekt i Uganda med det formål at hjælpe nogle af landets ca. 6.000 Batwa-pygmæer. Gennem projektet har vi været med til at uddanne lokalbefolkningen i biavl. Projektet er nu afsluttet, men andre organisationer arbejder videre med lignende aktiviteter i området.

B-THENET

B-THENET er et 4-årigt EU-projekt som startede i sommeren 2022 og involverer 18 europæiske partnere. Projektet tager udgangspunkt i biavleren. Vi har i projektet spurgt biavlerne, hvordan de driver deres biavl og hvor tilfredse de er med det. Derefter sammenlignes praksis imellem landene. For første gang nogensinde sammenlignes og dokumenteres de metoder, som de europæiske biavlere anvender.

Årets deltager ved IMYB, og de voksne ledsagere.

International Meeting of Young Beekeepers (IMYB)

Det lykkedes igen i 2023 at samle et hold på 3 unge biavlere + 2 ledsagere til at deltage i IMYB, der blev afholdt i Slovenien. IMYB er et møde for og en konkurrence mellem unge biavlere fra hele verden med vægt på det sociale aspekt.

Tidsskrift for Biavl

Tidsskriftet er, som det plejer, udkommet hver måned i året i en papirudgave. Der er ingen umiddelbare planer om at tidsskriftet skal udkomme elektronisk, da det er indtrykket, at de fleste gerne vil læse det i en papirudgave.

BIERNES PRODUKTER

Strategiområdet biernes produkter varetages af "Udvalg for biernes produkter". Udvalget har i den forgangne periode bestået af: Henrik Munkholm Jespersen, Lottie Holm, Alice Schou Nørgaard og Torben Strømgaard Hansen.

Nyt honningdirektiv

Tilbage i 2018 begyndte vi som forening det politiske arbejde med at sikre bedre mærkning, der skal forebygge at forbrugerne bliver vildledt til at købe udenlandsk honning, når de i virkeligheden gerne vil købe dansk. Med skiftende Fødevarerministre er en ændring af reglerne flere gange blevet stillet i udsigt, men gennem de seneste år er fokuset blevet rettet mod EU, da reglerne ellers kun vil gælde honning pakket i

Danmark. Dette arbejde har særlig foregået i samarbejde med vores søsterorganisationer rundt i EU.

Der er nu indgået kompromis på EU-niveau om en ændring af Honningdirektivet, således at det fra 2026 bliver et krav at der i hovedsynsfeltet på honningetiketten skal angives med procent hvilke lande honningen kommer fra. Inden for fem år skal der endvidere ske en præcisering af reglerne om sporbarhed, enzymaktivitet, ultra-/mikrofiltrering og sortshonninger.

Da nyere forfalskningsmetoder ikke længere kan påvises med officielle analysemetoder, vil EU-kommissionen fremme udviklingen af ensartede metoder til honninganalyse. Det er målet, at der inden for fire år indføres lov, der sikrer, at honning er uforfalsket og overholder honningdirektivet.

Folder til butikker

I Tidsskrift for Biavl i februar satte vi særligt fokus på salg af honning i butikker. Sammen med tidsskriftet modtog alle medlemmer folderen "Sælg dansk

Sammen med tidsskriftet i februar modtog alle medlemmer folderen "Sælg dansk honning" og klistermærker, der fortæller at der sælges Dansk Honning.

honning” og klistermærker, der fortæller at der sælges Dansk Honning.

Folderen og klistermærkerne kan anvendes af medlemmerne, hvis de skal i dialog med de detailhandlende om salg af medlemmernes honning. Folderen beskriver hvad honning er og hvilke fordele der er ved at forhandle lokal honning. Folderen giver også svar på typiske spørgsmål vedrørende lovgivning i forbindelse med salg af honning. Klistermærkerne med teksten ”Her sælges dansk honning” kan eksempelvis placeres ved indgangen til butikker, så kunderne ikke er i tvivl om, at her sælges dansk honning.

Messer og udstillinger

Det er vigtigt at synliggøre bierne og biernes produkter ved arrangementer, hvor vi møder forbrugere og andre kunder. Dette sker i særdeleshed via den store indsats fra lokalforeninger og medlemmer, der stiller op og laver god formidling ved dyrskuer og lignende. Men også ved større landsdækkende arrangementer, hvor vi med god hjælp fra medlemmer kan synliggøre vores produkter.

Dette var eksempelvis tilfældet i marts 2024, hvor fødevaremesse FoodExpo blev afholdt i Messecenter Herning. Her blev der i samarbejde med mjødbryggere og medlemmer af Pollen og Propolisforeningen uddelt smagsprøver af honning, mjød og bipollen til kokke, restauratører og andre fra fødevarebranchen.

Danmarks Biavlerforening var synlige overfor fødevarerbranchen ved FoodExpo 2024.

Dommerpanelet i fuld gang med at vurdere de deltagende honninger ved DM i honning 2023.

DM i honning

I efteråret 2023 kunne Mathias Bech Løfte vinderpokalen på torvet i Aabenraa, efter hans forårshonning var blevet kåret til Danmarks bedste ved DM i Honning 2023.

Ved Danmarks Biavlerforenings årlige honningbedømmelse skulle dommerpanelet bestående af fire dommere smage, dufte til og bedømme udseendet på i alt 46 honninger fra hele landet. Der blev uddelt i alt fem guldmedaljer, tre sølvmedaljer og seks bronzemedaljer. Herudover blev der uddelt diplomer for smag, mundfølelse, konsistens og ydre fremtoning.

Laboratorie og kvalitetsmærke

Danmarks Biavlerforenings laboratorium, der tilbyder analyser af honning og nosema er i en god stabil drift og der kommer løbende honninger og bier ind til analyse. For honning tilbydes tre typer af analyser: kvalitetsanalyse, sukkeranalyse og fuld analyse.

Analyserne giver medlemmerne nem adgang til at blive klogere på deres honninger. Især kvaliteten og mulighederne for at honningen kan holde sig flydende. Samtidig oplever vi en god interesse for kvalitetsmærket, der kan påsættes honninger, som overholder kriterierne for dette.

Endelig har laboratoriet også givet foreningen bedre mulighed for løbende at udtage stikprøver af honninger, der sælges med foreningens etiket. Honningerne købes tilfældige steder, og medlemmet får efterfølgende information om at honningen er blevet testet. Naturligvis overholder honningerne næsten altid alle krav, men ellers bliver det pågældende medlem bedt om at bringe forholdene i orden.

Projekter

Bibestøvning af hestebønner og lupin

Gennem de seneste to år har foreningen med støtte fra Fonden for Økologisk Landbrug og i samarbejde med Økologisk VKST gennemført projektet "Bibestøvning af hestebønner og lupin", hvor vi har vurderet i hvilken grad disse afgrøder bestøves af forskellige arter af bier, og hvordan honningbier mest effektivt kan medvirke til dette.

Det stigende behov for hjemmedyrket protein har bl.a. ført til en større produktion af hestebønner i Danmark. I et større studie fra 2020, hvor man så på resultaterne fra et stort antal undersøgelser, fik man en udbytte-nedgang på i gennemsnit 32,9 %, hvis hestebønner ikke bestøves af bier.

Bortset fra tre enlige bier i begge forsøgsår, var alle bier i hestebønnernes blomster honningbier eller humlebier. I projektet indsamlede honningbierne det meste af deres pollen fra hestebønner, når hestebønner var i fuld blomst, og et stort antal honningbier og humlebier, især korttungede men også langtungede, besøgte blomsterne i marken.

Når det sammenholdes med den store udbyttenedgang, hvis ikke hestebønne bibestøves, har vi med disse resultater og publikationer et godt grundlag for at anbefale landmænd at udsætte honningbier til hestebønne samtidig med, at der sørges for gode leveforhold for både honningbier og vilde bier, især humlebier.

I undersøgelserne af lupin var der også stor aktivitet af bier, men primært humlebier. Udenlandske undersøgelser har vist, at humlebiernes bestøvning af Lupin kan medvirke til øget proteinindhold. For nuværende er der ikke basis for at anbefale honningbier til lupin, men med tiden kan nye forhold måske vise sig.

Honningbi på besøg i hestebønneblomst.

Kvalitetsforbedring af biavlprodukter

Projektet "Kvalitetsforbedring af biavlprodukter" er i den indledende fase og har til formål at højne kvaliteten af dansk honning og andre biavlprodukter. Det skal ske ved at brug af moderne analyser. I projektet skal der implementeres et nyt system til mikroskopering og pollenidentifikation, og dermed vil det være muligt at bestemme hvilke planter bierne har hentet honningen fra.

Projektet fokuserer desuden på flydende honning og vi vil beskrive hvor og hvordan danske biavlere kan producere flydende honning. Vi ønsker også at blive klogere på risikoen for gæring i honning. Endelig vil der i projektet blive arbejdet med at undersøge, hvor langt ned i vandindhold man skal tørre pollen, så det samtidig bevarer et godt og velsmagende produkt.

Projektet gennemføres i perioden 2023-2026 via støtteordningen "Projekter i sektoren for biavlprodukter".

I projektet "Kvalitetsforbedring af biavlprodukter" vurderes honningernes evne til at holde sig flydende.